

*Міністерство освіти і науки України Карпатський національний
університет імені Василя Стефаника*

Навчально-науковий юридичний інститут

*Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного
права*

Петровська Ірина Ігорівна

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ
ВІДНОСИН В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ**

*методичні вказівки для самостійної роботи
здобувачів освіти заочної форми навчання*

Івано-Франківськ, 2025

ББК 67.301

ПЗ0

Рекомендовано до видання Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (Протокол № ___ від _____ року)

Рецензенти:

- доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права, навчально-наукового юридичного інституту, кандидат юридичних наук

Бурлак Оксана Василівна

- завідувач кафедри судочинства навчально-наукового юридичного інституту, доктор юридичних наук, професор

Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна

ПЗ0 Петровська І.І. Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу: методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти заочної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2023. 58 с.

Посібник розроблений на основі навчального плану та призначений для самостійної роботи студентів зі спецкурсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС», підготовки до здачі змістових модулів та заліку.

В посібнику наведено навчальні матеріали та методичні рекомендації для самопідготовки з навчальної дисципліни, контрольні питання та рекомендовані джерела.

Посібник призначений для здобувачів освіти, аспірантів, викладачів.

ББК 67.9 (4Укр)

© Петровська І.І., 2025

© Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025

ЗМІСТ

Вступ	3
Самостійна робота:	
Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних податкових відносин	7
Тема 2. Правові засади виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин	8
Тема 3. Поняття, види та призначення податкових платежів для суб'єктів міжнародного права. Функції податків.	9
Тема 4. Елементи податку. Інформація про податкові платежі	11
Тема 5. Правове регулювання соціальних та економічних стандартів оподаткування країн ЄС. Принципи оподаткування	12
Тема 6. Правове регулювання оподаткування та види податкових платежів в Україні	12
Тема 7. Правовий статус платників податків. Резиденти та нерезиденти.	14
Тема 8. Юридична відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	15
Тема 9. Суб'єкти публічного адміністрування податкових платежів	16
Тема 10. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту)	17
Тема 11. Загальна характеристика прямих податкових платежів	17
Тема 12. Загальна характеристика непрямих податкових платежів	18
Завдання для домашніх контрольних робіт	19
Рекомендовані джерела	50

ВСТУП

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є оволодіння студентами знаннями щодо правового регулювання податкової діяльності у ЄС, міжнародних стандартів системи оподаткування, а також впровадження цих стандартів в національній податковій системі України та її податкових відносинах.

Навчальна дисципліна «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» спрямована на формування у студентів правового світогляду та відповідного мислення категоріями, що відображають специфіку фіскальної політики, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо податкової системи держави, міжнародних наддержавних організацій (ЄС), особливості гармонізації податкових систем розвинених країн в умовах електронного урядування, забезпечення фіскальної дисципліни та правопорядку.

Предметом вивчення спецкурсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є правові норми, які охоплюються комплексною підгалуззю системи міжнародного економічного та фінансового права – податковим правом, їх тлумачення та механізми реалізації та широке коло суспільних відносин у сфері оподаткування, що мають грошовий характер і безпосередньо пов'язані з формуванням фондів коштів суб'єктів публічного управління. Тому, вміння орієнтуватися в сучасному податковому законодавстві а також здатність до його аналізу та правильного застосування, є важливим завданням для сучасного юриста. Окрім цього, вивчення правового регулювання податкових відносин надасть можливість визначати слабкі та сильні сторони правового регулювання податкових правовідносин в Україні на основі порівняльного аналізу, та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення.

Міжнародне податкове право включає вивчення загальних принципів податкових відносин країн світу (оподаткування резидентів/нерезидентів, усунення подвійного оподаткування

гармонізації податкових систем країн світу та використання сучасних інформаційних технологій (е-урядування) у податковій сфері, стандартів етичної поведінки суб'єктів адміністрування податкових платежів, та окремих особливостей оподаткування в країнах ЄС і інших розвинених країнах світу. Податкове право, правовим інститутом якого є міжнародне податкове право, доцільно розділити на загальну й особливу частини. Загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і методи податкового регулювання, правовий статус суб'єктів, структуру та принципи оподаткування, а також норми, які регулюють відносини податкового контролю. Особлива частина податкового права включає умовно відокремлені групи правових норм, що регулюють однорідні податкові відносини з оподаткування окремими видами податкових платежів (прямі, непрямі, щодо доходів від діяльності суб'єктів господарювання (корпоративний податок), податок на розкіш (оподаткування майна, землі, інших товарів розкоші – підакцизних), пільгові режими оподаткування тощо.

В основу вивчення студентами курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» покладено плани лекційних та практичних занять, які визначають коло теоретичних питань, обов'язкових для засвоєння, навчальну і спеціальну літературу, нормативні акти, а також контрольні запитання, тестові та практичні завдання, перелік питань, які виносяться на екзамен.

Навчальна дисципліна «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» має надзвичайно велике значення для підготовки фахівців з юридичних спеціальностей, оскільки надає необхідні правові основи, без яких неможливе повноцінне засвоєння знань в галузі фіскальної діяльності держави, в тому числі й тих, що мають пріоритетне значення у підготовці фахівців в галузі права. Зокрема, це знання у сфері бюджетного планування, податкового законодавства та діяльності. Тому, дуже важливо допомогти студентам-правознавцям систематизувати основні загальнотеоретичні правові знання та положення нормативно-правових актів.

Також, важливою умовою успішного засвоєння студентами змісту основних інститутів податкового права є не тільки ознайомлення з системою законодавства, а й формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.

Основними завданнями спецкурсу є формування у студентів знань теоретичних знань систему оподаткування України та країн ЄС та уміння використання норми податкового законодавства у практичній діяльності, а саме:

- оволодіння навичками та вміннями аналізувати податкове законодавство;

- формування знань основних категорій податкового права та міжнародного податкового права;

- ознайомлення з елементами податкових платежів, та їх характеристиками;

- засвоєння знань щодо податково-правового регулювання механізму стягнення податкових платежів, притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства.

- формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.

- ознайомлення студентів зі змістом, суттю інститутів міжнародного податкового права;

- розвиток навичок щодо аналізу податкових норм, їх тлумачення і застосування.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сучасний стан податкової системи України та ЄС;

- термінологію оподаткування; принципи податкової політики;

- систему податкових органів в ЄС;

- види податків і зборів, які справляються в Україні та за кордоном;

- порядок нарахування, обчислення та сплати податків;

- зміст загальної та спрощеної системи оподаткування; особливості відповідальності за порушення законодавства у сфері оподаткування.

вміти:

— правильно тлумачити і застосовувати податкові норми та інші норми, що регулюють відносини у сфері оподаткування в рамках ЄС;

— визначити платників окремих видів податків, зборів, об'єкт, базу оподаткування, ставки податку, збору, особливості нарахування та сплати різних видів податків, зборів;

— складати апеляційну скаргу під час апеляційного узгодження податкового зобов'язання;

— оскаржувати рішення контролюючих органів в судовому порядку;

— визначити вид відповідальності та кваліфікувати дії посадових осіб юридичних осіб.

Завдання для самопідготовки з курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» розроблено відповідно до освітньої програми та навчального плану для студентів 4 курсу, з урахуванням співвідношення обсягу лекційного матеріалу, практичних занять та самостійної роботи студентів.

Для самостійної роботи по кожній з тем студентам варто опрацювати конспекти лекцій, довідкову інформацію з інформаційних сайтів Європейського Союзу, навчальні матеріали та судову практику.

Самостійна робота

Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних податкових відносин

Аналіз світового законодавства з оподаткування свідчить, що поняття «податок», який є об'єктом міжнародних податкових відносин, може застосовуватися в широкому і вузькому значенні.

У широкому розумінні до податку прирівнюють всі вилучення обов'язкового характеру, які спрямовуються на фінансування публічних витрат. Це можуть бути мито, збори, страхові внески, і навіть комунальні платежі тощо. Такий підхід до поняття податку знаходить своє відображення і безпосередньо в конституціях різних країн. Наприклад, ст. 68 Конституції Князівства Ліхтенштейн проголошує, що не можуть без згоди парламенту бути встановлені жодні податки і жодне інше обкладання чи зобов'язання, як би воно не називалося.

Податок у вузькому розумінні — це один із видів обов'язкових платежів, наділений лише йому властивими ознаками. Наприклад, відповідно до ст. 22 Конституції Ірландії місцеві збори не вважаються податками.

Податок — це обов'язковий, індивідуально безоплатний платіж до державного чи місцевого бюджетів, що сплачується фізичними та юридичними особами в порядку та строки, визначені в податковому законі

Питання для самопідготовки:

1. Міжнародні податкові відносини в системі міжнародно-правових галузей.
2. Податкові та міжнародно-податкові відносини: порівняльний аналіз.
3. Об'єкт податкових правовідносин.
4. Економіка та податки: зв'язок понять.
5. Поняття та особливості міжнародних податкових правовідносин.
6. Місце податкових правовідносин у правовій системі України та міжнародному праві.
7. Структура податкових правовідносин.
8. Загальна характеристика міжнародного податкового права

Контрольні питання:

1. Що таке міжнародне податкове право?
2. Яке місце займає податкове право в правовій системі України?
3. В чому зміст адміністрування податкових платежів?
4. Чи впливає національне законодавство країн ЄС на податкові правовідносини?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 2. Правові засади виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин

Правовідносини виникають на основі норм права, характеризуються наявністю у сторін суб'єктивних прав та юридичних обов'язків. Правовідносини - це завжди двухсторонній зв'язок. Правовідносини - це суспільний зв'язок конкретних суб'єктів. Тобто в правовідносинах визначена зобов'язана сторона, а виконання суб'єктивного права і дотримання юридичного обов'язку забезпечується можливістю державного примусу.

В більшості випадків виконання суб'єктивного права, дотримання і використання обов'язку мають місце без застосування мір державного примусу;

Правовідносини носять вольовий, свідомий і цілеспрямований характер. Це означає, що реалізація правової норми, здійснення її приписів, тісно пов'язана з волею та правосвідомістю громадян, представників публічної влади.

Питання для самопідготовки:

1. Підстави виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин.
2. Юридичний факт у податкових правовідносинах.
3. Податковий обов'язок як підстава виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин.
4. Механізм примусу в системі оподаткування.
5. Правові наслідки податкових правовідносин у суспільстві.
6. Характеристика видів податкових правовідносин.
7. Поняття та види юридичних фактів у ЄС.

Контрольні питання:

1. Яке значення юридичних фактів у міжнародному праві?

2. Яким чином вносять зміни у податкове законодавство?
3. Коли виникають міжнародні податкові правовідносини?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 3. Поняття, види та призначення податкових платежів для суб'єктів міжнародного права. Функції податків

Під час самопідготовки студентам варто звернути увагу на історію оподаткування у світі, риси податку, які сформувались історично та пов'язані з економічним розвитком людської цивілізації.

У теорії права, функції права визначають, як основні напрями впливу права на свідомість і поведінку суб'єктів суспільних відносин з метою розв'язання визначених у законодавстві конкретних завдань. Соціальне призначення права, а отже, і його основна функція, полягає у нормативному та загальнообов'язковому врегулюванні суспільних відносин.

Але право виконує й багато інших функцій, які можна класифікувати за різними підставами.

За сферою правового впливу функції податкового права розрізняють на:

1) економічну, тобто регулювання економічних відносин та забезпечення стабільного функціонування суспільства шляхом охорони існуючих форм власності та прав власників, регламентування господарських відносин та ін.;

2) політичну, тобто визначення і охорона суспільного і державного ладу, регламентування суспільних, серед них і політичних, відносин;

3) ідеологічну, тобто формування суспільної свідомості шляхом встановлення ціннісних орієнтирів, наприклад, правового визнання, чи заборони певних ідеологій;

4) екологічну, тобто регламентування екологічних відносин, встановлення відповідальності за негативний вплив на навколишнє природне середовище тощо;

5) культурно-виховну, тобто регламентування відносин у сфері освіти, культури, науки та ін.

За характером впливу на суспільні відносини розрізняють такі функції:

1) статичну, яка полягає у закріпленні та сприянні стабілізації існуючих суспільних відносин;

2) динамічну, що сприяє виникненню, зміні та розвитку суспільних відносин;

3) установчу, – завдяки первинному заснуванню окремих соціальних інститутів;

4) інтегративну, завдяки якій здійснюється системоутворюючий вплив на суспільні відносини;

5) охоронну – функції права здійснюють охорону відносин від недоцільних впливів на них;

6) запобіжну – шляхом запобігання та локалізації несприятливих суспільних відносин.

Оскільки податок є категорією не тільки правовою, але і економічною, йому притаманні специфічні функції впливу на суспільні відносини.

Питання для самопідготовки:

1. Вплив історії на розвиток податкових правовідносин.
2. Стимулююча/де стимулююча функції податку.
3. Значення податкової системи для країни.
4. Поняття податку у широкому та вузькому розумінні
5. Види податків.
6. Світові етапи становлення і розвитку оподаткування.
7. Поняття податку та його риси. Функції податку.
8. Порядок встановлення, введення в дію та скасування податків.
9. Поняття податкової системи країни та її склад.
10. Класифікація податків в ЄС.

Контрольні питання:

1. Що таке функція податку?
2. Назвіть ознаки податків.
3. Які основні складові податкової системи держави?
4. Що таке спрощене оподаткування ?
9. Назвіть види податків у ЄС?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 4. Елементи податку. Інформація про податкові платежі

Під час самопідготовки студентам варто звернути увагу на загальні засади визначення елементів податку, які є стандартними фактично для всіх податкових систем сучасності.

Друга частина теми стосується консультування, листування та характеристики джерел інформації в податкових правовідносинах.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та загальна характеристика елементів податку.
2. Платники податків та податковий обов'язок.
3. Об'єкт оподаткування.
4. База оподаткування.
5. Ставка податку.
6. Порядок обчислення податку.
7. Податковий період.
8. Строк і порядок подання податкової звітності.
9. Податкова декларація.
10. Строк і порядок сплати податку.
11. Податкові пільги: поняття, види.
12. Поняття та джерела податкової інформації.
13. Електронний кабінет платника податків.
14. Консультування платників податків.
15. Листування в сфері оподаткування. Податкові повідомлення, повідомлення-рішення, вимоги.
16. Вплив елементів податку на адміністрування податкових платежів

Контрольні питання:

1. Що таке оподаткування?
2. Визначте поняття: «функція податку», «функція податкового права».
3. Які види листів можуть направляти податкові органи платникам?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 5. Правове регулювання соціальних та економічних стандартів оподаткування країн ЄС. Принципи оподаткування

Під час самопідготовки студентам варто ознайомитись з Європейським кодексом соціального забезпечення та оподаткування, адже ефективність соціальної політики, стан розвитку людського капіталу проявляється в рівні забезпечення соціальних стандартів добробуту.

Соціальні стандарти добробуту розрізняються в усіх країнах Європейського Союзу, залежно від рівня економічного розвитку країни. Дослідження думок аналітиків, матеріалів статистичних звітів свідчить, що мінімальні соціальні стандарти в Європейському Союзі в порівнянні з іншими країнами та інтеграційними об'єднаннями є більш високими.

Питання для самопідготовки:

1. Вплив історичного розвитку на формування соціальних стандартів оподаткування.
2. Вплив наукових досліджень та практики адміністрування податків на формування податкових систем країн Європи.
3. Зміст основних сучасних принципів оподаткування.

Контрольні питання:

1. Як впливає достаток (чи його відсутність) на оподаткування в розвинених країнах світу?
2. Які соціальні податкові гарантії є для малозабезпечених верств населення?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 6. Правове регулювання оподаткування та види податкових платежів в Україні

При самопідготовці потрібно використовувати Податковий кодекс України (надалі ПК), інформацію з офіційних веб-порталів (сайтів) контролюючих органів (Державної податкової служби <https://tax.gov.ua/> та Державної митної служби України <https://customs.gov.ua/>).

Студентам потрібно звернути увагу на практику застосування податкового законодавства.

Питання для самопідготовки:

1. Етапи становлення і розвитку оподаткування в Україні.

2. Поняття податку та податкових платежів за податковим законодавством України. Загальнодержавні податкові платежі: поняття та ознаки.

- 2.1 Податок на прибуток;
- 2.2. Податок на доходи;
- 2.3. Податок на додану вартість (ПДВ);
- 2.4. Акцизний податок;
- 2.5. Рентна плата.
- 2.6. Екологічний податок.

3. Місцеві податкові платежі:

- 3.1. Податок на майно
- 3.2. Єдиний податок.
- 3.3. Туристичний збір.
- 3.4. Збір за місця для паркування.

4. Самооподаткування за законодавством про місцеве самоврядування.

5. Порядок встановлення, введення та скасування податків в Україні.

6. Поняття податкової системи України та її склад.

Контрольні питання:

1. Що таке податок на доходи?
2. Визначте податок на додану вартість.
3. Що таке самооподаткування?
4. Які податкові платежі в Україні стосуються майна?
5. Що таке рентна плата? Як вона пов'язана зі спеціальним природокористуванням?
6. Що таке спеціальний податковий режим?
7. У чому полягає відмінність між загальнодержавними та місцевими податками?
8. Якими повноваженнями в сфері місцевого оподаткування наділені органи місцевого самоврядування?
9. В якому нормативно-правовому акті закріплено види місцевих податків?
10. Які правові підстави сплати туристичного збору?
11. Які податкові платежі України можна віднести до податків на розкіш?
12. Які є підакцизні товари в Україні?

13. Як дотримуються принципу усунення подвійного оподаткування в Україні?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 7. Правовий статус платників податків. Резиденти та нерезиденти

При самопідготовці потрібно використовувати ПК та Інтернет сторінки податкових органів і офіційних статистичних баз ЄС. Дана тема присвячена одному з основних елементів податку – платникам податку.

На правовий статус платників податків впливає законодавство країни, за яким вони будуть оподатковуватись.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття, ознаки та елементи правового статусу платників податків. Значення резидентства для оподаткування та валютних відносин.
2. Загальна характеристика податкової правосуб'єктності.
3. Обов'язки платників податків.
4. Права платників податків.
5. Встановлення податкового резидентства.
6. Коротка характеристика видів платників податків:
  - 6.1. Платники податків фізичні особи;
  - 6.2. Платники податків юридичні особи;
  - 6.3. Платники податків резиденти;
  - 6.4. Нерезиденти як платники податків

Контрольні питання:

1. Як впливає громадянство на оподаткування особи?
2. Як впливає місце реєстрації на оподаткування юридичної особи?
3. Кого відносять до резидентів?
4. Хто такі нерезиденти?
5. На які види поділяють фізичних осіб для цілей оподаткування?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 8. Юридична відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства

Під час самопідготовки варто звернути увагу на те, що юридична відповідальність за порушення податкового законодавства є різних видів: найбільш наближена вона до фінансової, може бути кримінальною, адміністративною, для службовців податкових органів – дисциплінарною.

Податкове правопорушення — це протиправне діяння (дія чи бездіяльність), що виражається в невиконанні або неналежному виконанні обов'язків зі сплати податків, інших обов'язкових платежів до бюджету, цільових позабюджетних фондів, за що встановлена юридична відповідальність.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та види юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства.
2. Загальна характеристика складу податкового правопорушення.
3. Фінансова відповідальність за податкові правопорушення.
4. Фінансові санкції: поняття та види.
5. Податковий борг та процедура його виникнення і погашення.
6. Способи забезпечення податкових зобов'язань:
  - 6.1. Податкова застава.
  - 6.2. Адміністративний арешт активів (майна) платника податку.
7. Адміністративна і кримінальна відповідальність у податкових правовідносинах

Контрольні питання:

1. Які ознаки податкового правопорушення?
2. Які ознаки юридичної відповідальності?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 9. Суб'єкти публічного адміністрування податкових платежів

Під час самостійної роботи студентам варто вернути увагу на те, що податкові органи в міжнародних податкових відносинах в основному представлені як суб'єкти виконавчої влади.

Оскільки в ЄС існує єдина митна система, то часто завдання щодо адміністрування податкових платежів та митних об'єднані в податкових органах країн ЄС.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та загальна характеристика правового статусу податкових органів країни.
2. Права податкового органу країни.
3. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.
4. Оскарження рішення податкового органу.
5. Реалізація податкової політики ЄС. Контроль податкового органу ЄС.
6. Особливості гармонізації діяльності податкових органів України та ЄС

Контрольні питання:

1. Дайте визначення податкового органу. Як воно пов'язане із широким та вузьким розумінням податку в країнах Європи?
2. Які заходи впливу в податкових відносинах може застосовувати податковий орган?

Рекомендовані джерела: 1-71

Тема 10. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту). Облік платників податків

Для самопідготовки студентів варто зазначити, що податковий контроль є невід'ємною частиною адміністрування податків. Вдосконалення праввідносин податкового контролю, що проводиться контролюючими органами, дозволить виявити та ліквідувати загрози дестабілізації податкової системи.

Тому країни ЄС приділяють увагу функціонуванню податкового контролю та поєднанню внутрішнього податкового контролю (всередині країни) і зовнішнього (контролюючий орган ЄС).

Питання для самопідготовки:

1. Поняття, ознаки та мета податкового контролю
2. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту). Міжнародні стандарти аудиту
4. Принципи фінансового контролю (аудиту).
5. Поняття та види методів податкового контролю;

6. Податкові перевірки.

7. Фінансовий моніторинг та його роль в податкових відносинах.

8. Загальна характеристика процедури здійснення податкового контролю (податково-контрольне провадження).

9. Права та обов'язки платників податків при здійсненні податкового контролю

10. Облік платників податків.

11. Обмін податковою інформацією та її значення для податкових органів ЄС.

Контрольні питання:

1. Розтлумачте слово «контроль»

2. Що таке фінансовий контроль?

3. Які є принципи контролю?

4. Які методи контролю найбільш поширені в податкових правідносинах?

5. Чи існують міжнародні контролюючі органи в податковій сфері? У фінансовій сфері?

Рекомендовані джерела: 1-10; 55-70

Тема 11. Загальна характеристика прямих податкових платежів

При самопідготовці теми варто звернути увагу, що прямі податки призначаються безпосередньо на дохід та майно (пряма форма оподаткування). Прямі податкові платежі є основою податкових систем і процедура їх стягнення розроблялась на основі розвитку економічних відносин історично та поступово.

Оподаткування фінансових послуг пов'язане із видом послуги та організаційно-правовою формою фінансової установи, яка їх надає. Всі фінансові послуги надаються за спеціальними дозвільними документами – ліцензіями. В різних країнах, по різному визначено суб'єкта, що уповноважений їх надавати: це може бути міністерство фінансів або центральний банк країни, але наявність дозвільного документа на надання фінансових послуг є підставою для оподаткування такої діяльності.

Питання для самопідготовки:

1. Порівняльний аналіз доходів та прибутку.

2. Характеристика витрат, які є у платників податків. Їх роль при визначенні бази оподаткування.
3. Види ставок за прямими податками.
4. Визначення розміру податкового зобов'язання (суми податку, який потрібно сплатити)

Контрольні питання:

1. Як визначається розмір податкового зобов'язання за прямим податком, якщо ставка податку відносна?
2. Охарактеризуйте формулу :

Розмір податку = база оподаткування x ставка податку

Рекомендовані джерела: 1-30; 69-71

Тема 12. Загальна характеристика непрямих податкових платежів

Під час самопідготовки студентам для знайомлення та опрацювання необхідно розглянути окремі види непрямих податків та їх елементи на основі аналізу норм ПК, правових актів ЄС.

До непрямих податків належать податки на товари та послуги, що входять до ціни товару або включені в тариф на послуги

Основними непрямими податками в ЄС є ПДВ та акциз. Наявність ПДВ у податковій системі є обов'язковою умовою для вступу держави до ЄС. Акцизи – непрямі податки на споживання окремих видів товарів (продукції які є підакцизними, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та ознаки податку на додану вартість (ПДВ)
2. Поняття та ознаки акцизу
3. Поняття та ознаки екологічних податків.

Контрольні питання:

1. Чи відносяться підакцизні товари до товарів розкоші?
2. Охарактеризуйте процедуру обчислення, сплати та узгодження розмірів непрямих податків, бюджетного відшкодування.

Рекомендовані джерела: 1-20, 50, 56, 70-72

Завдання для домашніх контрольних робіт

Виконання домашніх контрольних робіт є певним етапом роботи студента по вивченню і засвоєнню теми, розділу, навчального курсу правове регулювання податкових відносин. Воно вимагає від студента знання суті питання і уміння викласти його письмово. На все це потрібен час, який повинен враховуватись в індивідуальному графіку роботи студента заочної форми навчання.

Контрольні роботи передбачені навчальним планом на всіх кафедрах навчально-наукового юридичного інституту з дисциплін у яких підсумкова форма контролю - екзамен. Отже, протягом навчального року студент має виконати декілька домашніх контрольних робіт з низки фахових навчальних дисциплін.

Виконання домашньої контрольної роботи – це творчий процес. Він розвиває у студента і прищеплює йому необхідні для практичної діяльності якості: уміння зібрати і узагальнити факти, дати їм аналіз, зробити висновки і пропозиції. У домашній контрольній роботі студент повинен самостійно розкрити зміст питання, показати знання літератури та нормативних актів, уміння їх застосовувати під час розв'язку практичних та тестових завдань. Теоретичне освітлення питання необхідно пов'язувати з практикою майбутньої своєї спеціальності.

Контрольна робота повинна бути виконана акуратно. **Домашнє завдання з навчальної дисципліни студенти виконують від руки (власноручно) в окремому зошиті з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, а також умінь щодо навчального матеріалу, винесеного для самостійного опрацювання. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера студента за списком в навчальних журналах академічної групи.** Виконана домашня контрольна робота не свого варіанту не зраховується.

В умовах дистанційного навчання допускається виконання домашньої контрольної роботи в електронній формі (документи формату .doc .docx) з описом питань відповідного варіанту та відповідей на них. Відповіді на питання потрібно надавати самостійно на основі самостійно здобутих знань із відображенням думок студента, та критичної оцінки опрацьованих джерел. Підготовлена робота поправляється на кафедральну пошту kkmap@pnu.edu.ua з назвою повідомлення : «Домашня контрольна робота з

ПРПВвЄС_Прізвище студента». Надалі виконані роботи реєструються та передаються викладачу для перевірки.

Представлені нижче варіанти завдань для домашніх контрольних робіт розроблені відповідно до силабус та програмових вимог навчальної дисципліни. Вони з максимальною можливістю охоплюють різні теми навчального курсу. Завдання розроблені з використанням різних способів перевірки знань та є приблизно рівнозначними за складністю. Їх виконання передбачає і просте відтворення навчального матеріалу (при написанні теоретичних та термінологічних завдань), а також системне опрацювання нормативних актів (при вирішенні практичних і тестових завдань).

Кожен варіант завдань для домашньої контрольної роботи включає наступні завдання:

1. **Термінологічне завдання**, яке полягає у письмовому відтворенні основних дефініцій навчального курсу, що містяться в нормативних актах, навчальних підручниках та посібниках.

2. **Теоретичне (описове) завдання**, суть виконання якого полягає у ґрунтовній відповіді на описове питання.

3. **Практичне завдання** полягає у:

- наданні правового аналізу з відповідних правових ситуацій/задач із зазначенням посилань на відповідні статті (їх частини) нормативно-правових актів;
- малюванні схем із відображенням взаємодії та конкретного місця категорії у правових відносинах;
- аналізі складу правопорушення.

Для виконання практичних завдань доцільно проаналізувати всю нормативно-правову базу з питання (*не тільки кодекси і закони, а й процесуальні акти та документи, підзаконні нормативно-правові акти України, наприклад, постанови Кабінету Міністрів України*). Тому у згаданому контексті пропонуємо наступний алгоритм розв'язування практичного завдання:

1) Проаналізувати правові відносини та визначити про яку саме їх частину йде мова;

2) Визначити основні реквізити документа, які мають бути відображені (при написанні документа);

3) Визначити основні положення змісту документа (можна за типовими формами, які є у збірниках процесуальних документів з залученням творчого мислення та сучасних технічних засобів);

4) підібрати відповідні норми, які регулюють ті правові відносини, про які йде мова;

5) з'ясувати суть і зміст нормативних приписів, межі їх дії в часі, просторі, щодо кола осіб та сфери суспільного життя;

б) скласти схему на основі аналізу ситуації.

4. **Тестові завдання з одним правильним варіантом відповіді**, які містять положення, закріплені в підручниках та нормативно-правових актах, передбачають у процесі їх виконання безпосередню роботу з текстами відповідних законодавчих актів для правильного їх вирішення; виконання передбачає необхідність переписати тести та відзначити (галочкою чи колом) правильний варіант відповіді.

Домашня контрольна робота, виконана студентом, **повинна бути здана на кафедру не пізніше ніж за 10 днів** до початку заліково-екзаменаційної сесії. Невиконання домашньої контрольної роботи, невчасна їх здача на кафедру **є підставою для не допуску до здачі екзамену.**

ВАРІАНТ №1

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податок;
- дохід;
- екологічний податок;
- податковий борг;
- податкове правопорушення

2. Коротке описове питання (4 бали):

Правові засади формування звичайної ціни.

3. Практичне завдання (9 балів):

Сума доходів підприємства за звітний період становить 150000 грн

Витрати цього ж підприємства за звітний період склали 50000 грн

Використовуючи Податковий кодекс обчисліть скільки коштів підприємство має сплатити як податок на прибуток підприємств за звітний період.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Третій етап історичного розвитку світової системи оподаткування характеризується:

а) спрощенням структури податку; впровадженням нових та укрупнення існуючих податкових органів держав світу; автономністю та індивідуалізацією щодо визначення розмірів та ставок податку; відсутністю обмежень у визначенні кількості податків для однієї бази оподаткування;

б) використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем;

в) гармонізацією податкових систем світу; використання надбань світової цивілізації в процесі підготовки та впровадження нових податкових систем;

г) спрощенням структури податку, використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем, гармонізацією податкових систем світу.

4.2. «Десятина» — це ...

а) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення князеві;

б) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення церкви;

в) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення монголо-татарам;

г) десята частина доходів і видатків князівського двору.

ВАРІАНТ №2

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- грошове зобов'язання платника податків;
- інвестиції;
- граничний строк сплати податку;
- ПДВ;
- УКТ ЗЕД

2. Коротке описове питання (4 бали):

Резиденти та нерезиденти як платники податків

3. Практичне завдання (9 балів):

Платник податку (торговельне підприємство) отримав від державної податкової інспекції (за місцем своєї реєстрації) письмовий запит щодо запланованих підприємством у наступному кварталі операцій з продажу товарів. Платник запит проігнорував та не надіслав відповіді до ДПІ.

Які заходи примусу можуть бути застосовані до платника, який проігнорував запит ДПІ? Чи зобов'язаний платник податку надати відповідну інформацію? Відповідь обґрунтуйте.

3. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. У XVII ст. податок на виробництво алкогольних напоїв називався:

- а) ординщина;
- б) серебщина;
- в) поголовщина;
- г) покотельщина.

4.2. Податком є...

- а) необов'язковий, законодавчо закріплений платіж до бюджетів різних рівнів;*
- б) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до податкового закону/акту країни;*
- в) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до фінансового законодавства;*
- г) умовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до податкового законодавства;*

ВАРІАНТ №3

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова система;
- податкова застава;
- податкова пільга;
- екологічний податок;
- податкова консультація

2. Коротке описове питання (4 бали):

Бюджетне відшкодування при сплаті ПДВ

3. Практичне завдання (9 балів):

Керівники підприємства «МаксГруп» не допустили працівників ДПІ до проведення позапланової перевірки, незважаючи на те, що перевіряючі пред'явили наказ начальника ДПІ на проведення перевірки та свої посвідчення.

Які наслідки недопуску перевіряючих до проведення перевірки?

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Збором (платою, внеском) є...

- а) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;*
- б) платіж, регулювання якого здійснюється нормами податкового права, відносини щодо справляння платежів податкового характеру врегульовані нормами податкового права;*
- в) один із видів обов'язкових платежів, наділений лише йому властивими ознаками та антагоністичними функціями.*

4.2. Податок виконує наступні функції:

- а) фіскальну, регулюючу, контрольну, розподільчу, заохочувальну;*

- б) правоохоронну, здійснення судочинства, притягнення до відповідальності;*
- в) правовстановлюючу, закріплюючу;*
- г) всі вищезазначені функції.*

ВАРІАНТ №4

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- міжнародні податкові правовідносини;
- податкове правопорушення;
- відстрочення сплати податків;
- акцизний податок;
- принципи оподаткування

2. Коротке описове питання (4 бали):

Правові засади усунення подвійного оподаткування

3. Практичне завдання (9 балів):

Охарактеризуйте елементи складу правопорушення, передбаченого статті 118 Податкового кодексу.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Французький вчений-економіст А. Леффер побудував графік залежності:

а) суми податкових надходжень до бюджету від розміру ставки податку та від податкової бази, який отримав назву «крива Леффера»;

б) суми доходів бюджету від витрат бюджету, який отримав назву «пряма Леффера»;

в) зменшення ставки податку від зменшення рівня виробництва;

г) вологості повітря від місця знаходження території над рівнем моря.

4.2. Елементами податку є:

а) платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування;

б) ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період;

в) строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку; податкові пільги та порядок їх застосування;

г) всі вищезазначені положення є елементами податку

ВАРІАНТ №5

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- база оподаткування;
- податковий обов'язок ;

- амортизаційні відрахування;
- податкове право;
- фізична особа резидент.

2. Коротке описове питання (4 бали):

Податкова декларація як основний документ платника податку

3. Практичне завдання (9 балів):

У направленні на перевірку вказується, що вона проводиться з 30 березня по 13 квітня (10 робочих днів). Інспектор завітав на перевірку підприємства 5 квітня, пояснивши при цьому, що облік десяти робочих днів починається з моменту фактичного прибуття перевіряючих (прибуття повинно відбутися в межах вказаних у направленні/наказі на перевірку 10 днів) і закінчиться 19 квітня.

Чи правомірне твердження інспектора. Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкова система — це...

а) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до податкового закону;

б) врегульована нормами права сукупність податків, зборів, інших податкових платежів, що справляються на території держави, а також форми і методи їх побудови;

в) сукупність бюджетів різних рівнів;

г) відносини щодо здійснення оподаткування.

4.2. Принцип загальності оподаткування передбачає, що ...

а) кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені податковим законом /актом, податки, платником яких вона є;

б) забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

в) невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

г) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

ВАРІАНТ №6

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податок (у широкому розумінні);
- податок (у вузькому розумінні);
- податкова перевірка;
- податкова правосуб'єктність;
- «хартія вольностей платника податку»

2. Коротке описове питання (4 бали):

Класифікація податків та зборів (*можна схематично зобразити*).

3. Практичне завдання (9 балів):

Громадянин Іванчук 2 роки тому одержав кредит на 10 років для будівництва будинку.

У травні поточного року він звернувся із заявою до ДПІ Головного управління Податкової служби за місцем проживання з проханням надати йому відстрочку до кінця року зі сплати податку з доходів фізичних осіб за 2 півріччя поточного року, оскільки він повинен розрахуватися з банком. До кінця 1 півріччя наступного року він гарантує погашення перед державою податкового зобов'язання.

Яку відповідь повинен дати податковий орган? Обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкове право – це..

а) відносно самостійний сектор фінансового права і займає автономне положення щодо інших інститутів цієї галузі;

б) сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що складаються в процесі фінансової діяльності держави;

в) складний інститут (підгалузь) фінансового права, який регулює суспільні відносини, що складаються в процесі здійснення податкової діяльності;

г) регулює суспільні відносини щодо встановлення, справляння і стягнення податкових платежів, їх зміни і скасування.

4.2. Основною рисою міжнародних податкових правовідносин є...

а) їх диспозитивний характер;

б) наявність публічно-владних приписів одним учасникам правовідносин з боку інших, які діють від імені суб'єктів публічного права та наділені нею відповідними владними повноваженнями;

в) наявність державного примусу, незважаючи на рівність учасників податкових відносин;

г) їх договірний характер.

ВАРІАНТ №7

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова соціальна пільга;
- звичайна ціна;
- прибуток;
- податкові правовідносини;
- рентна плата

2. Коротке описове питання (4 бали):

Обов'язки податкових органів.

3. Практичне завдання (9 балів):

За даними, включеними до Декларації про доходи громадянина А. за попередній податковий (звітний) рік, було встановлено, що він має надмірну сплату по податку з доходів фізичних осіб — 1202 грн.

Чи може А. повернути надміру сплачені до бюджету кошти? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкове законодавство – це...

а) сукупність нормативно-правових актів, у яких містяться правові норми, об'єднані спільним предметом регулювання — відносинами в сфері податкової діяльності;

б) сукупність документів, які містять положення щодо оподаткування;

в) закони, кодекси, хартії, норми права;

г) система податкового права.

4.2. Податкові роз'яснення — це ...

а) роз'яснення змісту нормативно-правових актів;

б) ознайомлення платника податку з порядком складання бюджету;

в) оприлюднення офіційного розуміння окремих, положень законодавства з питань оподаткування уповноваженими на те контролюючими органами з метою обґрунтування їх рішень у разі проведення апеляційних процедур;

г) офіційне тлумачення податкових норм.

ВАРІАНТ №8

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- акциз;
- податок (у вузькому розумінні);
- податкова правосуб'єктність;
- фінансова санкція;
- мито

2. Коротке описове питання (4 бали):

Місце міжнародного податкового права у правовій системі

3. Практичне завдання (9 балів):

За результатами позапланової податкової перевірки було складено довідку. Платник податку, ознайомившись з її змістом, відмовився від її підписання.

Вкажіть, які наслідки такої відмови? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. База оподаткування - це ...

а) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

б) конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку;

в) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;

г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

4.2. Податкові пільги — це ...

а) закріплені в правовому акті звільнення платника від податку;

б) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;

в) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

ВАРІАНТ №9

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- амортизаційні відрахування;
- прибуток;
- податковий період;
- підакцизні товари;
- ставка податку

2. Коротке описове питання (4 бали):

Спеціальний податковий режим.

3. Практичне завдання (9 балів):

Громадянин відмовився сплачувати плату за землю, мотивуючи свою відмову тим, що тимчасово в будинку, який розташований на цій земельній ділянці, ніхто не проживає.

Податкова інспекція прийняла рішення стягнути з громадянина податок у примусовому порядку шляхом покриття недоплати за рахунок його зарплати. Рішення було направлено за місцем роботи громадянина.

Чи правомірне дане рішення? Відповідь обґрунтуйте

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1 Принцип заперечення зворотної сили податкового закону проявляється в тому, що...

а) закони, які приводять до зміни розмірів податкових платежів, зворотної сили не мають;

б) нещодавно прийнятий закон не поширюється на відносини, які виникли до його прийняття, а тому розмір податкових платежів необхідно обчислювати згідно з прийнятим новим нормативним актом з часу його вступу в силу;

в) в сукупності положення а) і б);

г) стимулюється підприємницька виробнича діяльність та інвестиційна активність на основі введення пільг з оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

4.2. Принцип соціальної справедливості податкових відносин — це ...

а) запровадження економічно обґрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;

б) забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обґрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;

в) справляння податків з юридичних осіб здійснюються у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків та зборів;

г) забезпечення незмінності податків та зборів (обов'язкових платежів) і їхніх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року.

ВАРІАНТ №10

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- методи податкового права;
- акцизний податок;
- бюджетне відшкодування;
- механізм примусу в системі оподаткування;
- військовий збір

2. Коротке описове питання (4 бали):

Поняття та види податкових роз'яснень.

3. Практичне завдання (9 балів):

Підприємство (консалтингова фірма) здійснило протягом кварталу наступні витрати: виплатило зарплату працівникам, придбало комп'ютер для бухгалтерії; придбало офісний папір; оплатило послуги дизайнерської фірми з оформлення офісу до святкування Нового року.

Які з перелічених витрат можна віднести до витрат, що враховуються для визначення бази оподаткування? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкові правовідносини - це ...

а) певні суми грошових коштів, які підлягають сплаті в обов'язковому порядку до бюджету чи державного (публічного) позабюджетного фонду у формі податку, збору, внеску, мита чи іншого обов'язкового платежу, виходячи із підстав, закріплених у законі;

б) врегульовані нормами фінансового права суспільні відносини, пов'язані із акумуляцією податків (обов'язкових платежів) до Державного та місцевих бюджетів, в яких одного з суб'єктів наділено владними повноваженнями.

в) частина фінансових відносин;

г) концентрований вираз загальносоціальних потреб і устремлень, усвідомлені інтереси всього суспільства (що адекватно відображають його загальні потреби) як системної єдності, цілісності.

4.2. У районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах створюються:

а) головні управління Податкової служби ;

б) спеціалізовані податкові інспекції;

в) державні податкові інспекції головних управлінь Податкової служби;

г) державні об'єднані податкові адміністрації.

ВАРІАНТ №11

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податок;
- доходи іноземного походження;
- екологічний податок;
- принципи податкового права;
- міжнародне податкове право

2. Коротке описове питання (4 бали):

Правові засади формування звичайної ціни.

3. Практичне завдання (9 балів):

Договірна ціна імпортованих з Китаю іграшок становить 100000

грн

Підприємство-отримувач даної партії іграшок є платником ПДВ. Яка буде ціна партії іграшок з ПДВ?

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Третій етап історичного розвитку світової системи оподаткування характеризується:

а) спрощенням структури податку; впровадженням нових та укрупнення існуючих податкових органів держав світу; автономністю та індивідуалізацією щодо визначення розмірів та ставок податку; відсутністю обмежень у визначенні кількості податків для однієї бази оподаткування;

б) використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем;

в) гармонізацією податкових систем світу; використання надбань світової цивілізації в процесі підготовки та впровадження нових податкових систем;

г) спрощенням структури податку, використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем, гармонізацією податкових систем світу.

4.2. «Десятина» — це ...

а) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення князеві;

б) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення церкві;

в) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення монголо-татарам;

г) десята частина доходів і видатків князівського двору.

ВАРІАНТ №12

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- грошове зобов'язання платника податків;
- інвестиції;
- податкова застава;
- право платника податку;
- УКТ ЗЕД

2. Коротке описове питання (4 бали):

Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності: перелік платежів в загальній системі оподаткування, в спеціальному податковому режимі.

3. Практичне завдання (9 балів):

Платник податку (торговельне підприємство) отримав від державної податкової інспекції (за місцем своєї реєстрації) письмовий

запит щодо запланованих підприємством у наступному кварталі операцій з продажу товарів. Платник запит проігнорував. Які заходи примусу можуть бути застосовані до цього платника? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. У XVII ст. податок на виробництво алкогольних напоїв називався:

- а) ординщина;*
- б) серебищина;*
- в) поголовищина;*
- г) покотельщина.*

4.2. Податком є...

- а) необов'язковий, законодавчо закріплений платіж до бюджетів різних рівнів;*
- б) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;*
- в) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до фінансового законодавства;*
- г) умовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;*

ВАРІАНТ №13

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова система;
- податкова застава;
- податкова пільга;
- податкова перевірка;
- облік платників податків

2. Коротке описове питання (4 бали):

Бюджетне відшкодування при сплаті ПДВ

3. Практичне завдання (9 балів):

Керівники підприємства В. не допустили працівників ДПІ до проведення планової перевірки, мотивуючи тим, що попередньо їм не було надано повідомлення про перевірку. Які наслідки недопуску перевіряючих до проведення перевірки?

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Збором (платою, внеском) є...

- а) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами,*

органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;

б) платіж, регулювання якого здійснюється нормами податкового права, відносини щодо справляння платежів податкового характеру врегульовані нормами податкового права;

в) один із видів обов'язкових платежів, наділений лише йому властивими ознаками та антагоністичними функціями.

4.2. Податок виконує наступні функції:

а) фінкальну, регулюючу, контрольну, розподільчу, заохочувальну;

б) правоохоронну, здійснення судочинства, притягнення до відповідальності;

в) правовстановлюючу, закріплюючу;

г) всі вищезазначені функції.

ВАРІАНТ №14

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- об'єкт оподаткування;
- податкове правопорушення;
- відстрочення сплати податків;
- податковий збір;
- податок

2. Коротке описове питання (4 бали):

Рентна плата за використання надрами в цілях не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

3. Практичне завдання (9 балів):

На підприємстві М. було проведено планову перевірку податковими органами в травні. Через місяць податківці надіслали на підприємство повідомлення про проведення додаткової планової перевірки. Платнику податків було роз'яснено, що це не нова перевірка. При проведенні перевірки в травні не були охоплені всі об'єкти оподаткування (зокрема сплата підприємством акцизного податку), в акті перевірки ці питання не висвітлювались.

Чи вправі платник відмовити податковим органам у проведенні такої перевірки? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Французький вчений-економіст А. Леффер побудував графік залежності:

а) суми податкових надходжень до бюджету від розміру ставки податку та від податкової бази, який отримав назву «крива Леффера»;

б) суми доходів бюджету від витрат бюджету, який отримав назву «пряма Леффера»;

в) зменшення ставки податку від зменшення рівня виробництва;

г) вологості повітря від місця знаходження території над рівнем моря.

4.2. Елементами податку є:

а) платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування;

б) ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період;

в) строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку; податкові пільги та порядок їх застосування;

г) всі вищезазначені положення є елементами податку

ВАРІАНТ №15

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- база оподаткування;
- податковий обов'язок ;
- амортизація;
- інститут податкового процесу;
- акцизна марка

2. Коротке описове питання (4 бали):

Податковий контроль та його складові елементи

3. Практичне завдання (9 балів):

Підприємство Гірське здійснило вирубку (відповідно до лісорубного квитка) 100 куб.м дров'яної (з корою) ялини 1-го розряду. Визначте розмір рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, який Гірське має сплатити.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкова система України — це...

а) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;

б) врегульована нормами права сукупність податків, зборів, інших податкових платежів, що справляються на території держави, а також форми і методи їх побудови;

в) сукупність бюджетів різних рівнів;

г) відносини щодо здійснення оподаткування.

4.2. Принцип загальності оподаткування передбачає, що ...

а) кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Податкового Кодексу;

б) забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

в) невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

г) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

ВАРІАНТ №16

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податок;
- податкова пільга;
- податкова перевірка;
- податкове право;
- фінансова санкція

2. Коротке описове питання (4 бали):

Класифікація податків та зборів.

3. Практичне завдання (9 балів):

Підприємство «Меланка-іф» попросило відстрочку сплати податкового зобов'язання до кінця року, у зв'язку з необхідністю здійснити закупівлю сировини згідно міжнародного договору (з графіком поставки) вартість якої фактично рівна всім доходам підприємства.

Яку відповідь повинен дати податковий орган? Обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкове право – це..

а) відносно самостійний сектор фінансового права і займає автономне положення щодо інших інститутів цієї галузі;

б) сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що складаються в процесі фінансової діяльності держави;

в) складний інститут (підгалузь) фінансового права, який регулює суспільні відносини, що складаються в процесі здійснення податкової діяльності;

г) регулює суспільні відносини щодо встановлення, справляння і стягнення податкових платежів, їх зміни і скасування.

4.2. Основною рисою податкових правовідносин є...

а) їх диспозитивний характер:

б) наявність державно-владних приписів одним учасникам правовідносин з боку інших, які діють від імені держави та наділені нею відповідними владними повноваженнями;

в) наявність державного примусу, незважаючи на рівність учасників податкових відносин;

г) їх договірний характер.

ВАРІАНТ №17

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова соціальна пільга;
- звичайна ціна;
- адвалорна ставка податку;
- об'єкт оподаткування;
- податковий період

2. Коротке описове питання (4 бали):

Обов'язки податкових органів.

3. Практичне завдання (9 балів):

За даними, включеними до Декларації про доходи громадянина Б. за минулий рік, було встановлено, що він має надмірну сплату по податку з доходів фізичних осіб — 12020 грн. Складіть проект документа, за яким би громадянин Б. зміг повернути надміру сплачені до бюджету кошти.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкове законодавство – це...

а) сукупність нормативно-правових актів, у яких містяться правові норми, об'єднані спільним предметом регулювання — відносинами в сфері податкової діяльності;

б) сукупність документів, які містять положення щодо оподаткування;

в) закони, кодекси, хартії, норми права;

г) система податкового права.

4.2. Податкові роз'яснення — це ...

а) роз'яснення змісту нормативно-правових актів;

б) ознайомлення платника податку з порядком складання бюджету;

в) оприлюднення офіційного розуміння окремих, положень законодавства з питань оподаткування уповноваженими на те контролюючими органами з метою обґрунтування їх рішень у разі проведення апеляційних процедур;

г) офіційне тлумачення податкових норм.

ВАРІАНТ №18

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- ПДВ;
- податковий збір;
- податкова правосуб'єктність;
- гранична ставка податку;
- непрямий податок

2. Коротке описове питання (4 бали):

Інститут податкового процесу

3. Практичне завдання (9 балів):

За результатами позапланової податкової перевірки було складено акт перевірки. Платник податку, ознайомившись зі змістом акта, відмовився від його підписання. Вкажіть, які наслідки такої відмови? Відповідь обгрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. База оподаткування - це ...

а) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

б) конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку;

в) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;

г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

4.2. Податкові пільги — це ...

а) закріплені в правовому акті звільнення платника від податку;

б) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;

в) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

ВАРІАНТ №19

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- амортизаційні відрахування;

- прибуток;
- податковий період;
- об'єкт оподаткування;
- податкова система

2. Коротке описове питання (4 бали):

Земельний податок: характеристика елементів податку.

3. Практичне завдання (9 балів):

Громадянин відмовився сплачувати плату за землю, мотивуючи свою відмову тим, що земельна ділянка, яка є у його власності не використовується.

Податкова інспекція прийняла рішення стягнути з громадянина податок у примусовому порядку шляхом покриття недоплати за рахунок його зарплати. Рішення було направлено за місцем роботи громадянина.

Чи правомірне це рішення? Обґрунтуйте відповідь

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1 Принцип заперечення зворотної сили податкового закону проявляється в тому, що...

- а) закони, які приводять до зміни розмірів податкових платежів, зворотної сили не мають;*
- б) нещодавно прийнятий закон не поширюється на відносини, які виникли до його прийняття, а тому розмір податкових платежів необхідно обчислювати згідно з прийнятим новим нормативним актом з часу його вступу в силу;*
- в) в сукупності положення а) і б);*
- г) стимулюється підприємницька виробнича діяльність та інвестиційна активність на основі введення пільг з оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;*

4.2. Принцип соціальної справедливості податкових відносин — це ...

- а) запровадження економічно обґрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;*
- б) забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обґрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;*
- в) справляння податків з юридичних осіб здійснюються у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків та зборів;*

г) забезпечення незмінності податків та зборів (обов'язкових платежів) і їхніх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року.

ВАРІАНТ №20

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- методи податкового права;
- акцизний податок;
- бюджетне відшкодування;
- податковий борг;
- податок

2. Коротке описове питання (4 бали):

Поняття та види відповідальності за порушення податкового законодавства.

3. Практичне завдання (9 балів):

Підприємство (консалтингова фірма) здійснило протягом кварталу наступні витрати: виплатило зарплату працівникам, придбало комп'ютер для бухгалтерії; придбало офісний папір; оплатило послуги дизайнерської фірми з оформлення офісу до святкування Нового року.

Які з перелічених витрат можна віднести до валових витрат (тобто витрат, які враховуються при визначенні бази оподаткування податку на прибуток)? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкові правовідносини - це ...

а) певні суми грошових коштів, які підлягають сплаті в обов'язковому порядку до бюджету чи державного (публічного) позабюджетного фонду у формі податку, збору, внеску, мита чи іншого обов'язкового платежу, виходячи із підстав, закріплених у законі;

б) врегульовані нормами фінансового права суспільні відносини, пов'язані із акумуляцією податків (обов'язкових платежів) до Державного та місцевих бюджетів, в яких одного з суб'єктів наділено владними повноваженнями.

в) частина фінансових відносин;

г) концентрований вираз загальносоціальних потреб і устремлінь, усвідомлені інтереси всього суспільства (що адекватно відображають його загальні потреби) як системної єдності, цілісності.

4.2. У районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах створюються:

а) податкові управління;

б) спеціалізовані податкові головні управління;

- в) державні податкові інспекції головних управлінь Податкової служби
г) державні податкові адміністрації.;

ВАРІАНТ №21

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податок;
- доход;
- екологічний податок;
- податкова система;
- база оподаткування

2. Коротке описове питання (4 бали):

Поняття та види платників податків.

3. Практичне завдання (9 балів):

Визначте елементи складу правопорушення, передбаченого статтею 122 Податкового кодексу України

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Третій етап історичного розвитку світової системи оподаткування характеризується:

а) спрощенням структури податку; впровадженням нових та укрупнення існуючих податкових органів держав світу; автономністю та індивідуалізацією щодо визначення розмірів та ставок податку; відсутністю обмежень у визначенні кількості податків для однієї бази оподаткування;

б) використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем;

в) гармонізацією податкових систем світу; використання надбань світової цивілізації в процесі підготовки та впровадження нових податкових систем;

г) спрощенням структури податку, використанням висновків економічної науки в процесах реформування податкових систем, гармонізацією податкових систем світу.

4.2. «Десятина» — це ...

а) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення князеві;

б) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення церкві;

в) десята частина доходів, яку сплачувало залежне населення монголо-татарам;

г) десята частина доходів і видатків князівського двору.

ВАРІАНТ №22

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- грошове зобов'язання платника податків;
- інвестиції;
- кошти;
- резидент;
- податкове право

2. Коротке описове питання (4 бали):

Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності

3. Практичне завдання (9 балів):

Платник податку (торговельне підприємство) отримав від державної податкової інспекції (за місцем своєї реєстрації) податкове повідомлення-рішення про виявлене боргове зобов'язання за попередній звітний період. Платник не визнав дане боргове зобов'язання і заявив що воно безпідставне. Як він може захистити себе? Відповідь обґрунтуйте

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. У XVII ст. податок на виробництво алкогольних напоїв називався:

- а) ординщина;*
- б) серебщина;*
- в) поголовищина;*
- г) покотельщина.*

4.2. Податком є...

- а) необов'язковий, законодавчо закріплений платіж до бюджетів різних рівнів;*
- б) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;*
- б) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цивільного законодавства;*
- в) умовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;*

ВАРІАНТ №23

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова система;
- податкова застава;
- податкова пільга;
- нерезидент;
- податкове правопорушення

2. Коротке описове питання (4 бали):

Податковий борг та його складові

3. Практичне завдання (9 балів):

Керівники підприємства В. не допустили працівників ДПІ до проведення перевірки, мотивуючи тим, що попередньо їм не було надано повідомлення про перевірку.

Які наслідки недопуску перевіряючих до проведення фактичної перевірки? Які документи потрібно пред'явити для допуску перевіряючих до перевірки?

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Збором (платою, внеском) є...

а) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;

б) платіж, регулювання якого здійснюється нормами податкового права, відносини щодо справляння платежів податкового характеру врегульовані нормами податкового права;

в) один із видів обов'язкових платежів, наділений лише йому властивими ознаками та антагоністичними функціями.

4.2. Податок виконує наступні функції:

а) фіскальну, регулюючу, контрольну, розподільчу, заохочувальну;

б) правоохоронну, здійснення судочинства, притягнення до відповідальності;

в) правовстановлюючу, закріплюючу;

г) всі вищезазначені функції.

ВАРІАНТ №24

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- об'єкт оподаткування;
- податкове правопорушення;
- розстрочення сплати податків;
- податкова система;
- податкове право

2. Коротке описове питання (4 бали):

Правові засади усунення подвійного оподаткування

3. Практичне завдання (9 балів):

На підприємстві М. було проведено планову перевірку податковими органами в травні. Через місяць податківці надіслали на підприємство повідомлення про проведення додаткової планової

перевірки. Платнику податків було роз'яснено, що це не нова перевірка. При проведенні перевірки в травні не були охоплені всі об'єкти оподаткування (зокрема сплата рентної плати за використання надр та ПДВ), в акті перевірки ці питання не висвітлювались.

Чи вправі платник відмовити податковим органам у проведенні такої перевірки? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Французький вчений-економіст А. Леффер побудував графік залежності:

а) суми податкових надходжень до бюджету від розміру ставки податку та від податкової бази, який отримав назву «крива Леффера»;

б) суми доходів бюджету від витрат бюджету, який отримав назву «пряма Леффера»;

в) зменшення ставки податку від зменшення рівня виробництва;

г) вологості повітря від місця знаходження території над рівнем моря.

4.2. Елементами податку є:

а) платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування;

б) ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період;

в) строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку; податкові пільги та порядок їх застосування;

г) всі вищезазначені положення є елементами податку

ВАРІАНТ №25

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- база оподаткування;
- податковий обов'язок ;
- амортизаційні відрахування;
- податковий обов'язок;
- бюджетне відшкодування

2. Коротке описове питання (4 бали):

Податкова декларація та її подання до податкових органів

3. Практичне завдання (9 балів):

У направленні на перевірку вказується, що вона проводиться з 30 березня по 13 квітня, 10 робочих днів.

Інспектор завітав на перевірку підприємства 5 квітня, пояснивши при цьому, що облік десяти робочих днів починається з моменту

фактичного прибуття перевіряючих (прибуття повинно відбутися в межах вказаних у направленні/наказі 10 днів) і закінчиться 19 квітня. Чи правомірне твердження інспектора. Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкова система України — це...

а) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу;

б) врегульована нормами права сукупність податків, зборів, інших податкових платежів, що справляються на території держави, а також форми і методи їх побудови;

в) сукупність бюджетів різних рівнів;

г) відносини щодо здійснення оподаткування.

4.2. Принцип загальності оподаткування передбачає, що ...

а) кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Податкового Кодексу;

б) забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

в) невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

г) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

ВАРІАНТ №26

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова система;
- податкова пільга;
- податкова перевірка;
- податкова декларація;
- УКТ ЗЕД

2. Коротке описове питання (4 бали):

Класифікація податків та зборів.

3. Практичне завдання (9 балів):

Громадянин Петров 2 роки тому одержав кредит в банку на будівництво будинку.

У травні минулого року він звернувся із заявою до ДПІ за місцем проживання з проханням надати йому відстрочку до наступного року зі сплати податку з доходів фізичних осіб за 2 півріччя минулого року,

оскільки він повинен розрахуватися з банком. До середини наступного року він гарантує погашення перед державою податкового зобов'язання. Яку відповідь повинен дати податковий орган? Обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкове право – це..

а) відносно самостійний сектор фінансового права і займає автономне положення щодо інших інститутів цієї галузі;

б) сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що складаються в процесі фінансової діяльності держави;

в) складний інститут (підгалузь) фінансового права, який регулює суспільні відносини, що складаються в процесі здійснення податкової діяльності;

г) регулює суспільні відносини щодо встановлення, справляння і стягнення податкових платежів, їх зміни і скасування.

4.2. Основною рисою податкових правовідносин є...

а) їх диспозитивний характер;

б) наявність державно-владних приписів одним учасникам правовідносин з боку інших, які діють від імені держави та наділені нею відповідними владними повноваженнями;

в) наявність державного примусу, незважаючи на рівність учасників податкових відносин;

г) їх договірний характер.

ВАРІАНТ №27

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- податкова соціальна пільга;
- звичайна ціна;
- доход;
- прибуток;
- екологічний податок

2. Коротке описове питання (4 бали):

Обов'язки податкових органів.

3. Практичне завдання (9 балів):

За даними, включеними до Декларації про доходи громадянина М. за минулий рік, було встановлено, що він має надмірну сплату по податку з доходів фізичних осіб — 1111 грн. Складіть проект документа, за яким би громадянин М. зміг повернути надміру сплачені до бюджету кошти.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкове законодавство – це...

а) сукупність нормативно-правових актів, у яких містяться правові норми, об'єднані спільним предметом регулювання — відносинами в сфері податкової діяльності;

б) сукупність документів, які містять положення щодо оподаткування;

в) закони, кодекси, хартії, норми права;

г) система податкового права.

4.2. Податкові роз'яснення — це ...

а) роз'яснення змісту нормативно-правових актів;

б) ознайомлення платника податку з порядком складання бюджету;

в) оприлюднення офіційного розуміння окремих, положень законодавства з питань оподаткування уповноваженими на те контролюючими органами з метою обґрунтування їх рішень у разі проведення апеляційних процедур;

г) офіційне тлумачення податкових норм.

ВАРІАНТ №28

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- Платник податку;
- податковий збір;
- податкова правосуб'єктність;
- резидент;
- адміністративний арешт активів платника податку.

2. Коротке описове питання (4 бали):

Інститут податкового процесу

3. Практичне завдання (9 балів):

За результатами позапланової податкової перевірки було складено акт перевірки. Платник податку, ознайомившись зі змістом акта, почав оспорювати одну з частин акта перевірки. Вкажіть, як платник може офіційно викласти свою думку? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. База оподаткування - це ...

а) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

б) конкретна вартісна, фізична або інша характеристика бази оподаткування або її частини, щодо якої застосовується ставка податку;

в) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;

г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

4.2. Податкові пільги — це ...

а) закріплені в правовому акті звільнення платника від податку;

б) переваги, що надаються окремим категоріям платників податків, інших обов'язкових платежів перед іншими платниками та полягають у повному чи частковому звільненні їх від оподаткування;

в) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання;

г) обставини, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

ВАРІАНТ №29

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- амортизаційні відрахування;
- прибуток;
- податковий період;
- податковий контроль;
- податок

2. Коротке описове питання (4 бали):

Туристичний збір.

3. Практичне завдання (9 балів):

Визначте склад податкового правопорушення, передбаченого статтею 121 Податкового кодексу України.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1 Принцип заперечення зворотної сили податкового закону проявляється в тому, що...

а) закони, які приводять до зміни розмірів податкових платежів, зворотної сили не мають;

б) нещодавно прийнятий закон не поширюється на відносини, які виникли до його прийняття, а тому розмір податкових платежів необхідно обчислювати згідно з прийнятим новим нормативним актом з часу його вступу в силу;

в) в сукупності положення а) і б);

г) стимулюється підприємницька виробнича діяльність та інвестиційна активність на основі введення пільг з оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

4.2. Принцип соціальної справедливості податкових відносин — це ...

а) запровадження економічно обґрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;

б) забезпечення соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обґрунтованого неоподаткованого мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, котрі отримують високі та надвисокі доходи;

в) справляння податків з юридичних осіб здійснюються у певній частці від отриманого прибутку і забезпечення сплати рівних податків та зборів;

г) забезпечення незмінності податків та зборів (обов'язкових платежів) і їхніх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року.

ВАРІАНТ №30

1. Дайте визначення понять (по 3 бали):

- методи податкового права;
- акцизний податок;
- бюджетне відшкодування;
- елементи податку;
- податкова консультація

2. Коротке описове питання (4 бали):

Система органів Державної податкової служби

3. Практичне завдання (9 балів):

Підприємство (консалтингова фірма) здійснило протягом кварталу наступні витрати: виплатило зарплату працівникам, придбало комп'ютер для бухгалтерії; придбало офісний папір; оплатило послуги дизайнерської фірми з оформлення офісу до святкування Нового року.

Які з перелічених витрат можна віднести до валових витрат? Відповідь обґрунтуйте.

4. Знайдіть одну правильну відповідь у тесті (по 1 балу):

4.1. Податкові правовідносини - це ...

а) певні суми грошових коштів, які підлягають сплаті в обов'язковому порядку до бюджету чи державного (публічного) позабюджетного фонду у формі податку, збору, внеску, мита чи іншого обов'язкового платежу, виходячи із підстав, закріплених у законі;

б) врегульовані нормами фінансового права суспільні відносини, пов'язані із акумуляцією податків (обов'язкових платежів) до

Державного та місцевих бюджетів, в яких одного з суб'єктів наділено владними повноваженнями.

в) частина фінансових відносин;

г) концентрований вираз загальносоціальних потреб і устремлінь, усвідомлені інтереси всього суспільства (що адекватно відображають його загальні потреби) як системної єдності, цілісності.

4.2. Міжнародні податкові правовідносини:

а) мають ознак міжнародних правовідносин;

б) наділені ознаками податкових правовідносин;

в) мають структуру правовідносин;

г) всі зазначені твердження є правильними.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Official Journal of the European Union. 09. Taxation. URL: https://eur-lex.europa.eu/browse/directories/legislation.html?root_default=CC_1_CODED%3D09&displayProfile=allRelAllConsDocProfile&classification=in-force#arrow_09

2. Taxation and Customs Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/where-tax_en

3. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: у 3 т. / кол. авторів [заг. ред. М.Я. Азарова] 2-ге вид. доп. та переробл. К. Міністерство фінансів України; Національний університет ДПС України, 2011. Т.1. 590 с.; Т.2. 942 с.; Т.3. 742 с.

5. Michael Lang. Introduction to the Law of Double Taxation Conventions 3rd edition. March 2021 268 p. https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-08/20_007_Introduction_Law_Double_Taxation_Conventions_3rd_edition_final_web.pdf

6. Директива Ради (ЄС) 2018/1910 від 4 грудня 2018 року внесення змін до Директиви 2006/112/ЄС щодо гармонізації та спрощення деяких правил у системі податку на додану вартість для оподаткування торгівлі між державами-членами / Council Directive (EU) 2018/1910 of 4 December 2018 amending Directive 2006/112/EC as regards the harmonisation and simplification of certain rules in the value added tax system for the taxation of trade between Member States. Official Journal of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L1910>

7. Єфименко Т.І. Гармонізація національного антикризового податкового регулювання у глобальному світі. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах інформаційного суспільства: Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 115-річчю «Київського національного економічного університету

імені Вадима Гетьмана»; 09-10 грудня 2021 року К.: КНЕУ, 2021. С.149-152

8. Данієлян, С. А. (2022). Принципи податкового права та їхнє значення у забезпеченні послідовного розвитку процедур податкового контролю. Київський часопис права, 2022(4), 179-184. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2021.4.26>

9. Огренич, Ю. О., Діброва, В. О. Вдосконалення оподаткування підприємств в Україні шляхом врахування міжнародного досвіду реформування податкових систем. Економічний простір, (172), 2021. С.35-42. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-6>

10. Качула С.В., Бодня Д.А., Поривай А.О. Податки як основа реалізації соціальної функції держави. Економічний вісник університету. 2017. Випуск №34/1. С.251-259. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/podatki-yak-osnova-realizatsiyi-sotsialnoyi-funktsiyi-derzhavi>

11. Мойсик В.Р. Кримінальна відповідальність за шахрайство з фінансовими ресурсами в Україні : аналіз правотворчості та правозастосування [текст] : монографія К. : Атіка-Н, 2010. 244 с.

12. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30 зі змінами

13. Митний кодекс України від 13.03.2012 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

14. Науково-практичний коментар Податкового кодексу України. У 2 т. Т.1 К.: Професіонал, 2011. 1900 с.

15. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 зі змінами.

16. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року зі змінами URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.18.95&nobreak=1>

17. Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України від 07.04.2016 № 422. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 травня 2016 р. за № 751/28881. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-16>

18. Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України від 07.04.2016 № 422. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 травня 2016 р. за № 751/28881. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-16>

19. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1255-15#Text>

20. Про затвердження Порядку координації одночасного проведення планових перевірок (ревізій) контролюючими органами та органами державного фінансового контролю: Постанова КМУ від 23 жовтня 2013 р. № 805. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2013-%D0%BF>

21. Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с

22. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 149 с.
URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>

23. Свердлова Ю.О. Забезпечення соціальних стандартів добробуту в Європейському Союзі. *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)*. К. : НАУ, 2013. № 4. 224 с.

24. Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Communication from the Comission. European Comission. Brussels, 3.3.2010. 32 p. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>

25. Європейський кодекс соціального забезпечення від 16 квітня 1964 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329#Text

26. Ірина Пюнтківська. Економіка. Податки у світі: навіщо нам потрібні податки та як створити ефективну систему оподаткування? URL: <https://voxukraine.org/podatki-u-sviti-navishho-nam-potribni-podatki-ta-yak-stvoriti-efektivnu-sistemu-opodatkuvannya/>

27. Косиця О.О. Окремі аспекти правового регулювання інформаційного забезпечення діяльності фіскальних органів пострадянських країн. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія 1. Том 3. 2015. С. 18-22. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/50493/1/Kosytsia_Some_aspects_of_legal_regulation_of_information_support%20in_post_soviet_states.pdf

28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (надалі – ПК). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

29. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 149 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>

30. Нечай Н. Податкова система України періоду Великого князівства Литовського (XV - перша половина XVI ст.). Вісник податкової служби України. 1998. № 22. С. 47-48

31. Воронова Л. К. Фінансове право України: підручник. Київ: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с

32. Михалчич В.М. Теоретичні підходи до визначення поняття «міжнародне податкове право». Юридичний науковий електронний журнал. 2014. №4. С. 248-251. URL: http://sej.org.ua/4_2014/66.pdf

33. International Tax Services. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/international-tax-services.html>

34. Людмила Присяжна. Податкові зміни, що необхідні Україні для вступу в ЄС. URL: https://biz.ligazakon.net/news/212565_podatkov-zmni-shcho-neobkhdn-ukran-dlya-vstupu-v-s

35. Towards simple, fair and efficient taxation in the European Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2016-09/taxation_internal_market_en.pdf

36. Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах. Дата набрання чинності для України: 01.07.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_325#Text.

37. Церковний Олександр Вікторович. Правове регулювання резидентства платників податків. Автореферат дисертації 12.00.07.. Харків. 2017. 23 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/AVTOREF_2017/Tserkovny_u_2017.pdf
38. Хатнюк Н. С. Система податкових правовідносин: проблеми теорії та практики правового забезпечення: монографія / за заг. ред. д. ю. н., професора, заслуженого юриста України В. І. Литвиненка. Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 464 с.
39. Рішення Конституційного Суду № 13-рп/2012 від 12.06.2012 щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Податкового кодексу України.
40. Постанова Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#n38>
41. Демиденко Л.М. Податкова політика ЄС. Податки і бухгалтерський облік. Наукові праці НДФІ 3 (40) 2007. URL: http://npndfi.org.ua/docs/NP_07_03_087_uk.pdf
44. Taxes - Your Europe - European Union. URL: https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/index_en.htm
43. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету. Електронний каталог: <http://lib.pnu.edu.ua/lib/>
44. Верховна Рада України. Законодавство України: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
45. Federal Central Tax Office. Germany. URL: https://www.bzst.de/EN/Home/home_node.html
46. Income Tax. US. Legal Information Institute (LII). URL: https://www.law.cornell.edu/wex/income_tax
47. Tax system. State taxation administration of the people's republic of China. URL: <http://www.chinatax.gov.cn/eng/c101270/c101271/c5157953/content.html>
48. Кабінет Міністрів України. Діючі центральні органи виконавчої влади з посиланнями на їх офіційні сторінки: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
49. Державна податкова служба України. <https://tax.gov.ua/>

50. Національний банк України
<http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
51. Форми податкової звітності. Сайт Державної податкової служби України (ДПС). URL:
<https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/elektronni-formi-dokumentiv/>
52. Ставки місцевих податків та зборів. Сайт ДПС.
<https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatki-ta-zbori/stavki-mistsevih-podatkov-ta-zboriv/>
53. Н. В. Лагодієнко, Л. В. Іванченкова, О. О. Євтушевська, Л. Б. Скляр. Податковий контроль як умова ефективного функціонування податкової системи. *Інвестиції: практика та досвід* № 9-10/2022. С. 25-29. DOI: 10.32702/2306-6814.2022.9-10.24. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/9-10_2022/6.pdf
54. Андрущенко І. Є., Шаповал С. С. Податковий контроль в системі протидії ухиленню від оподаткування. Ефективна економіка. 2017. №7. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5691>
55. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами та доповненнями з сайту ДПС. URL: <https://tax.gov.ua/nk>
56. Tax Co-operation and control. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation-1/tax-co-operation-and-control_en
57. Квач Я.П., Князькова В.Я., Федоренко С.О. Податковий контроль в Україні: фіскальна ефективність та шляхи вдосконалення. Науковий погляд: економіка та управління. 2018. № 1 (59). С. 165-170.
58. Rules on the protection of personal data and privacy. URL:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/tin/#/legal-notice
59. Грищенко С. Попередній податковий контроль: теоретичний аспект. *Фінансове право*. 2018. № 10. С. 171-178.
60. Рева Д. М. Метод податкового контролю як спосіб контрольного впливу. URL: <https://ndipzlr.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Reva.pdf>
61. Данієлян С.А. Комплексність та системність процедур податкового контролю. URL:
http://legalnovels.in.ua/journal/14_2021/24.pdf

62. Що таке «реєстраційний номер облікової картки платника податків»? URL: <https://tax.gov.ua/fizichnim-osobam/otrimannya-reestratsiyного-/scho-taku-eeestratsiyний-nom/>

63. Наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2017 № 822 «Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків»;

64. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 року № 5492-VI

65. Порядок оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсним та знищення паспорта громадянина України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 302;

66. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 691 «Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини».

67. Петровська І.І. Оподаткування неприбуткових організацій та установ. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України : Збірник наукових статей. Випуск 27. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2011. С.84-91

68. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>

69. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 23.06.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>

70. Про особливості виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану: Постанова Правління Національного Банку України від 23.03.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0060500-22#Text>

71. Про затвердження Порядку оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи: Наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2021 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0070-22#Text>

72. Господарський кодекс України (стаття 401 Спеціальні (вільні) економічні зони). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n2567>¹

---

¹ Тут та у попередніх електронних посиланнях дата звернення вересень-жовтень 2022 року